

Ὁ ἀείμνηστος Ὁμολογητῆς
Μητροπολίτης Φιλάρετος,
Πρωθιεράρχης τῆς Ἐκκλησίας
τῶν Ρώσων τῆς Διασπορᾶς
(†1985)

Κείμενον Δ'

Ἐπιστολὴ Πόνου *

Πρὸς τοὺς Παναγιωτάτους
καὶ Μακαριωτάτους Προκαθημένους
τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν,
καὶ τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας,
Ἀρχιεπισκόπους καὶ Ἐπισκόπους.

Τοῦ ταπεινοῦ Φιλάρετου,
Μητροπολίτου τῆς Ὑπερορίου Ρωσικῆς
Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

1. Νὰ φυλάττωμεν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ

τὴν ἀλήθειαν τῆς Ὁρθοδοξίας (**)

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας μᾶς ἐδίδαν νὰ φυλάττωμεν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ τὴν Ἀλήθειαν τῆς Ὁρθοδοξίας. Διδάσκων δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τοὺς Ἀποστόλους Του νὰ φυλάττουν κάθε ἴωτα ἢ κεραΐαν τοῦ Θεοῦ Νόμου, εἶπεν: «ὅς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν

ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. ε' 19). Ἀπέστειλε, λοιπόν, τοὺς Ἀποστόλους Του νὰ διδάξουν τὴν παραδοθεῖσαν αὐτοῖς διδασκαλίαν εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἐν καθαρᾷ καὶ ἀνοθεύτῳ μορφή. Τὸ δὲ καθῆκον τοῦτο παρεδόθη ἀκολουθῶς εἰς ἕκαστον ἐξ ἡμῶν τῶν ἐπισκόπων, ὡς διαδόχων τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Αὐτὸ μᾶς διδάσκει καὶ ὁ Δογματικὸς Ὅρος τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὁ ὁποῖος λέγει: «Ἀπάσας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἐγγράφως ἢ ἀγράφως θεσπισμένας ἡμῖν παραδόσεις ἀκαινοτομήτως φυλάττομεν». Εἰς τὸ πρῶτον Κανόνα τῆς Συνόδου ταύτης οἱ Ἅγιοι Πατέρες προσέθεσαν τὰ ἑξῆς: «τοῖς τὴν ἱερατικὴν λαχοῦσιν ἀξίαν μαρτυρίαν τε καὶ κατορθώματα αἱ τῶν κανονικῶν διατάξεων εἰσιν ὑποτυπώσεις· ἃς ἀσμένως δεχόμενοι μετὰ τοῦ θεοφάντορος Δαυῖδ ἄδομεν πρὸς τὸν Δεσπότην Θεὸν λέγοντες· ἐν τῇ ὁδοῦ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην ὡς ἐπὶ παντὶ πλούτῳ· καὶ ἐνετείλω δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα· συνέτισόν με καὶ ζήσομαι. Καὶ εἰς τὸν αἰῶνα ἡ προφητικὴ φωνὴ ἐντέλλεται ἡμῖν φυλάττειν τὰ μαρτύρια τοῦ Θεοῦ καὶ ζῆν ἐν αὐτοῖς, δῆλον ὅτι ἀκράδαντα καὶ ἀσάλευτα διαμένουσιν».

Ἐκαστος ἐξ ἡμῶν πανηγυρικῶς ὑπόσχεται κατὰ τὴν χειροτονίαν του ὅτι θὰ τηρῇ στερρῶς τὴν Πίστιν καὶ τοὺς Κανόνας τῶν Ἁγίων Πατέρων, ἀναλαμβάνων ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ φυλάττῃ ἀκραδάντως τὴν Ὁρθοδοξίαν ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰς πλάνας ποὺ διεισδύουν εἰς τὴν ζωὴν μας.

Ἐὰν ἐμφανισθῇ ὁ πειρασμὸς μόνον εἰς μίαν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τότε καὶ ἡ θεραπεία δύναται νὰ εὔρεθῇ ἐν τῇ ἰδίᾳ περιοχῇ. Ἄλλ' ὅταν ἐν κακὸν διεισδύσῃ σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας μας, τότε καθίσταται τοῦτο ὑπόθεσις ἀφορῶσα πάντα Ἐπίσκοπον. Καὶ τίς ἐξ ἡμῶν δύναται νὰ ἀδρανῆσῃ, ἐὰν ἴδῃ πολλοὺς τῶν ἀδελφῶν του νὰ βαδίζουν ταυτοχρόνως τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν αὐτοὺς καὶ τὸ ποίμνιόν των πρὸς ὀλέθριον βάραθρον διὰ τῆς ἀπαρατηρήτου ὑπ' αὐτῶν ἀπωλείας τῆς Ὁρθοδοξίας;

Δυνάμεθα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ ταπεινοφροσύνη μᾶς ὑπαγορεύει νὰ τηρήσωμεν σιωπὴν; Νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἀδιακρισίαν ἡμῶν νὰ συμβουλευσώμεν τοὺς ἄλλους διαδόχους τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, τινὲς τῶν ὁποίων κατέχουν τοὺς ἀρχαιότερους καὶ ἐνδοξοτέρους θρόνους;

Ἄλλ' ἡ Ὁρθοδοξία ἀναγνωρίζει τὴν ἰσότητα ὄλων τῶν ἐπισκόπων κατὰ τὴν χάριν, ποιοῦσα διάκρισιν μεταξὺ αὐτῶν μόνον ὡς πρὸς τὴν τιμὴν.

Εἶναι δυνατόν νὰ ἐπαναπαυθῶμεν ἐπὶ τοῦ ὅτι ἐκάστη Ἐκκλησία εὐθύνεται δι' ἑαυτήν; Ἀλλὰ τί γίνεται, ὅταν προβαίνουν εἰς ταρασσούσας τοὺς πιστοὺς δηλώσεις ἐξ ὀνόματος ὅλης τῆς Ἐκκλησίας, συνεπῶς δὲ καὶ ἐξ ὀνόματος ἡμῶν, καίτοι οὐδένα ἐξουσιοδοτήσαμεν πρὸς τοῦτο;

2. «Ἡ ἀλήθεια προδίδεται διὰ τῆς σιωπῆς»

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος εἶπε κάποτε, ὅτι ὑπάρχουν περιπτώσεις, καθ' ἃς «ἡ ἀλήθεια προδίδεται διὰ τῆς σιωπῆς». Καὶ δὲν θὰ τὴν προδώσωμεν καὶ ἡμεῖς, ἐάν, βλέποντες παρέκκλισιν ἐκ τῆς καθαρᾶς Ὁρθοδοξίας, τηρῶμεν σιγήν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι πάντοτε εὐκολώτερον καὶ ἀκίνδυνον;

Ἐν τούτοις βλέπομεν, ὅτι οὐδεὶς τῶν πρεσβυτέρων ἡμῶν ὑψώνει τὴν φωνήν του καὶ τὸ γεγονός τοῦτο μᾶς ἀναγκάζει νὰ ὀμιλήσωμεν, διὰ νὰ μὴ ἀκούσωμεν κατὰ τὴν φοβερὰν ἡμέραν τῆς Κρίσεως τὴν *μομφήν, ὅτι εἶδομεν τὸν ἐκ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ ἀπειλοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν κίνδυνον καὶ δὲν προειδοποιήσαμεν τοὺς ἐπισκόπους αὐτῆς.*

Πάντως, ἔχομεν ἤδη ἀπευθύνει τὸν λόγον καὶ πρὸς τὸν Παναγιώτατον Πατριάρχην Ἀθιναγόραν καὶ πρὸς τὸν Ἑλληνα Ἀρχιεπίσκοπον Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς Ἰάκωβον, ἐκφράζοντες τὴν λύπην καὶ τὴν ἀνησυχίαν ἡμῶν ἐκ τῶν οἰκουμενικῶν τῶν ἐνεργειῶν, κατὰ τὰς ὁποίας τὰ *πρωτοτόκια τῆς Ἐκκλησίας πωλοῦνται ἀντὶ τοῦ πινακίου φακῆς τῶν ἐπαίνων τοῦ κόσμου τούτου.* Ἄλλ' ἡ τηρηθεῖσα στάσις ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων ἀντιπροσώπων εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν Οὐψάλαν καθιστᾷ ἔτι βαθυτέραν τὴν ἀνησυχίαν τῶν ζηλωτῶν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἀναγκαζόμεθα νὰ συμμερισθῶμεν τὴν λύπην καὶ τὴν ἀνησυχίαν ἡμῶν μὲ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς Ὁρθοδόξους Ἐπισκόπους.

Ἴσως ἐρωτηθῶμεν, διατί μόλις τώρα γράφομεν περὶ τῆς Συνελεύσεως ταύτης, σχεδὸν ἐν ἔτος μετὰ τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν της; Ἀπαντῶμεν, ὅτι αὐτὴν τὴν φορὰν δὲν εἶχομεν παρατηρητάς μας καὶ ἐλαμβάνομεν πληροφορίας περὶ τῆς Συνελεύσεως ταύτης

μόνον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ τύπου, εἰς τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ὁποίου δὲν δύναται κανεῖς πάντοτε νὰ βασισθῆ.

Διὰ τοῦτο ἀνεμένομεν τὴν λῆψιν τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν τῆς Συνελεύσεως, μετὰ τὴν μελέτην τῶν ὁποίων ἔθεωρήσαμεν ἐπιτακτικὸν ἡμῶν καθῆκον, ὅπως ἀπευθύνωμεν τὴν παροῦσαν ἐπιστολὴν πρὸς ἅπαντας τοὺς Ὁρθοδόξους Ἐπισκόπους, οὓς Κύριος ὁ Θεὸς ὤρισε νὰ φυλάττουν τὴν ἐπὶ γῆς Ἁγίαν Ἐκκλησίαν Του.

Ἡ ἔκθεσις περὶ τῆς ἐν Οὐφάλη Συνελεύσεως ὄντως μᾶς συνετάρραξε, διότι εἶδομεν ἐξ αὐτῆς ἔτι σαφέστερον πόσον ἡ πλάνη τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ τυγχάνει τῆς ἐπισήμου ἐγκρίσεως τῶν Ἐκκλησιῶν μας.*

Μετὰ τὰ πρῶτα βήματα τῆς διοργανώσεως τῆς Κινήσεως ταύτης, πολλαὶ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἀκολουθοῦσαι τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ἤρχισαν νὰ συμμετέχουν εἰς τὰς συνελεύσεις της. Τότε οὐδεμίαν ἀνησυχίαν προεξένησεν ἡ τοιαύτη συμμετοχὴ οὔτε ἀκόμη καὶ μεταξὺ τῶν φλογερῶν ζηλωτῶν τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἐνόμιζαν οὗτοι ὅτι ἡ Ἐκκλησία οὐδεμίαν δύναται νὰ ὑποστῆ ζημίαν, ἐὰν οἱ ἀντιπρόσωποί της ἐμφανισθοῦν εἰς τὸν κύκλον τῶν ζητούντων τὴν Ἀλήθειαν διαφόρων Διαμαρτυρομένων, διὰ νὰ ἀντιτάξουν τὴν ἀλήθειαν τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὰς ποικίλας πλάνας των. *Ἡ τοιαύτη συμμετοχὴ εἰς διομολογιακὰς συνελεύσεις θὰ εἶχεν ἱεραποστολικὸν χαρακτῆρα.*

Ἡ θέσις αὕτη διειρηθήν, μέχρις ἐνὸς σημείου, ἂν καὶ ὄχι πάντοτε μὲ τὴν ἰδίαν συνέπειαν, εἰς τὴν ἐν Evanston Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τὸ 1954. Ἐκεῖ οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι ὁμοφώνως ἐδήλωσαν σαφῶς, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως αὐτῆς εὐρίσκονται τόσον μακρὰν ἀπὸ τὴν περὶ τῆς ἐκκλησίας διδασκαλίαν μας, ὥστε οὐδαμῶς δύναται νὰ μετέχουν αὐτῶν μὲ ὄλους τοὺς ἄλλους. Ἄντ' αὐτοῦ οὗτοι διετύπωσαν τὴν διδασκαλίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς ἰδιαιτέρας δηλώσεις.

3. Οἱ Ὁρθόδοξοι δὲν δύναται

νὰ παραμείνουν μέλη τοῦ Π.Σ.Ε.

Αἱ δηλώσεις αὗται ἦσαν τόσον σαφεῖς, ὥστε τῷ ὄντι ἔπρεπε νὰ ὀδηγήσουν εἰς τὸ λογικὸν συμπέρασμα, ὅτι οἱ Ὁρθόδο-

ξοι δὲν δύνανται νὰ παραμείνουν μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. ἐπὶ γενικῶν βάσεων.

Οἱ Διαμαρτυρόμενοι ἠδύναντο νὰ τοὺς εἶπουν: «Ἐὰν δὲν συμμερίζεσθε τὰς βασικὰς ἀρχὰς μας, διατὶ εἶσθε μαζί μας;». Γνωρίζομεν, ὅτι εἰς ἰδιαιτέρας συνομιλίας τινὲς τῶν Διαμαρτυρομένων ὑπέβαλον αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν. Ἄλλ' ἢ ἐρώτησις δὲν ὑπεβλήθη κατὰ τὰς συνεδριάσεις. Τοιοῦτοτρόπως οἱ Ὁρθόδοξοι παρέμειναν μέλη μιᾶς ὀργανώσεως, τὸ ἀλλότριον τῆς ὁποίας μόλις εἶχον τόσον σαφέστατα περιγράψει.

Ἄλλὰ τί βλέπομεν τώρα;

Ἡ ἐν Γενεύῃ Πανορθόδοξος Διάσκεψις τὸν Ἰούνιον τοῦ 1968 ἠκολούθησεν ἄλλην ὁδόν. Ἐξέφρασε «τὴν γενικὴν ἐπιθυμίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας νὰ εἶναι *ὀργανικὸν μέλος* τοῦ Π.Σ.Ε.». Ἡ Αὐτοῦ Παναγιότης ὁ Πατριάρχης Ἀθιναγόρας ἐπληροφόρησε τὸ Π.Σ.Ε. περὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς ἰδιαιτέραν ἐπιστολὴν φέρουσαν ἡμερομηνίαν 30 Ἰουνίου 1968. Οὐδεμίαν ἐπιφύλαξιν, οὐδεμίαν ὑπόμνησιν περὶ ἱεραποστολικῶν σκοπῶν ἐγένετο οὔτε ἐν τῇ μιᾷ οὔτε ἐν τῇ ἄλλῃ περιπτώσει.

Πρέπει νὰ διασαφήσωμεν εἰς τὸν ἑαυτὸν μας, ποίου εἶδους θρησκευτικῆς ὀργανώσεως κηρύσσουν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν «*ὀργανικὸν μέλος*» καὶ ποῖαι αἱ δογματικαὶ συνέπειαι τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως.

Εἰς τὸ Τορόντο τὸ 1950 υἱοθετήθησαν αἱ βασικαὶ θέσεις τοῦ Π.Σ.Ε., αἱ ὁποῖαι ἦσαν περισσότερον ἐπιφυλακτικαὶ ἀπὸ τὰς παρούσας, ἀλλὰ πάλιν ἀντέβαινον εἰς τὴν Ὁρθόδοξον περὶ Ἐκκλησίας διδασκαλίαν. Ἡ παράγραφος 4 ἔλεγεν, ὅτι «*αἱ Ἐκκλησῖαι μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. θεωροῦν τὴν σχέσιν τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν Ἁγίαν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποίαν ὁμολογοῦν εἰς τὰ Σύμβολα Πίστεως, ὡς ἀντικείμενον ἀμοιβαίας μελέτης*». Ἡ διατύπωσις αὐτὴ εἶναι ἤδη ἀπαράδεκτος δι' ἡμᾶς, διότι ἡ Ἁγία Καθολικὴ Ἐκκλησία ἀναφέρεται ἐκεῖ οὐχὶ ὡς πράγματι ὑπάρχουσα ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλ' ὡς μία ἀφηρημένη ὄντοτης μνημονευομένη εἰς τὰ διάφορα «Πιστεύω». Παρὰ ταῦτα, τότε ἀκόμη καὶ ἡ τρίτη παράγραφος ἔλεγεν: «*Αἱ Ἐκκλησῖαι-μέλη ἀναγνωρίζουν ὅτι τὸ ἀνήκειν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ εἶναι πολὺ εὐρύτερον τοῦ ἀνήκειν μόνον εἰς τὸ σῶμα τῶν Ἐκκλησιῶν των*» (Six Ecumenical Surveys, New York, 1954, σ. 13).

Ἐπειδὴ εἰς τὴν προηγουμένην παράγρ. 2 ἐδηλώθη, ὅτι «αἱ Ἐκκλησῖαι-μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. πιστεύουν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι μία», τότε προκύπτει ἡ ἐσωτερικὴ ἀντίφασις ἢ ὁμολογία νέου δόγματος, ὅτι εἶναι δυνατὸν ν' ἀνήκῃ τις εἰς τὴν Μίαν Ἐκκλησίαν μὴ ὁμολογῶν τὰ δόγματα αὐτῆς ἔξω τῆς λειτουργικῆς κοινωνίας μετ' αὐτῆς... Ἡ διδασκαλία αὐτὴ εἶναι προτεσταντικὴ καὶ ὄχι ὀρθόδοξος.

4. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησιολογία

διαφέρει οὐσιαστικῶς τῆς προτεσταντικῆς

Αἱ **ἰδιαίτεροι** δηλώσεις εἰς Evanston ἐξ ὀνόματος πάντων τῶν Ὀρθοδόξων ἀντιπροσώπων διώρθουν ἐν μέρει τὴν κατάστασιν, διότι ἐδείκνυον σαφῶς ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος ἐκκλησιολογία διαφέρει τόσον πολὺ τῆς Προτεσταντικῆς ἐν τῇ οὐσίᾳ, ὥστε εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀπὸ κοινοῦ σύνταξις οἰουδῆποτε κοινοῦ ὄρου. Τώρα ὁμως οἱ Ὀρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι εἰς τὸ Π.Σ.Ε. ἐνεργοῦν διαφύρως. Ἐν τῇ προσπάθειᾳ ὅπως ἐνώσουν τὴν ἀλήθειαν μετὰ τῆς πλάνης, οὗτοι ἐξέκλιναν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ποὺ διεκήρυξαν εἰς τὸ Evanston. *«Ἐὰν αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησῖαι εἶναι ὀργανικὰ μέλη τοῦ Π.Σ.Ε., τότε ἅπασαι αἱ ἀποφάσεις τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς γίνονται ἐξ ὀνόματος ἐκείνων ὅπως καὶ ἐξ ὀνόματος τῶν Διαμαρτυρομένων».*

Ἐὰν ἀρχικῶς οἱ Ὀρθόδοξοι συμμετέσχον εἰς τὰς οἰκουμενικὰς συνελεύσεις, διὰ νὰ μαρτυρήσουν τὴν ἀλήθειαν, ἐπιτελοῦντες, οὕτως εἰπεῖν, ἱεραποστολικὴν διακονίαν μεταξὺ τῶν ξένων πρὸς τὴν Ὀρθοδοξίαν Ὁμολογιῶν, τώρα ὁμως ἔχουν συνενωθῆ με αὐτοὺς καὶ *ἕκαστος ἐξ ἡμῶν δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι τὰ ἐν Οὐψάλη λεχθέντα ἐλέχθησαν ἐπίσης καὶ ὑπὸ τῶν ἐκεῖ συμμετεχουσῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ἐκπροσώπων των. Φεῦ! Τοῦτο ἐλέχθη ἐξ ὀνόματος ὅλης τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.*

Θεωροῦμεν καθῆκον ἡμῶν, ὅπως διαμαρτηρηθῶμεν ἐντονώτατα κατὰ τῆς καταστάσεως ταύτης. Γνωρίζομεν δέ, ὅτι ἐν τῇ διαμαρτυρίᾳ μας ταύτῃ ἔχομεν μεθ' ἡμῶν ἅπαντας τοὺς Ἁγίους Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπίσης, μαζί μας δὲν εἶναι μόνον ὅλη ἡ Ἱεραρχία, ὁ κληρὸς καὶ ὁ λαὸς τῆς Ὑπερορίου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ πολλὰ μέλη τῶν ἄλλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τὰ ὁποῖα συμφωνοῦν με ἡμᾶς.

Τολμῶμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι μέχρι τοῦδε εἶναι φανερόν, ὅτι οἱ ἀδελφοί μας Ἐπίσκοποι δὲν ἔδιδον εἰς τὸ θέμα τοῦτο τὴν δέουσαν προσοχὴν, μὴ ἀντιλαμβανόμενοι πόσον βαθέως ἡ Ἐκκλησία εἰσάγεται εἰς τὴν σφαῖραν ἀντικανονικῶν, ὡς καὶ ἀντιδογματικῶν ἀκόμῃ συμφωνιῶν μετὰ τῶν ἑτεροδόξων. Τὸ γεγονός τοῦτο γίνεται ἰδίως σαφές, ἐάν τις ἀναφερθῆ εἰς τὰς ἀρχικὰς δηλώσεις τῶν Ὁρθοδόξων ἀντιπροσώπων καὶ συγκρίνῃ αὐτὰς μὲ τὰ νῦν συμβαίνοντα.

Εἰς τὴν ἐν Λωζάνῃ Συνέλευσιν τὸ 1937, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου *Μητροπολίτης Γερμανός*, σαφῶς διεκήρυξεν ὅτι ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας σημαίνει ὅτι οἱ Διαμαρτυρόμενοι δέον ὅπως ἐπιστρέψουν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων. «Καὶ ποῖα εἶναι τὰ στοιχεῖα τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας, εἶπεν ὁ Γερμανός, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ θεωρηθοῦν ἀναγκαῖα καὶ οὐσιώδη; Κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δὲν ὑφίσταται ἀνάγκη τώρα νὰ ὀρίσωμεν αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα τῆς πίστεως, διότι οἱ ὀρισμοὶ αὐτοὶ ἤδη εὐρίσκονται εἰς τὰ ἀρχαῖα Σύμβολα Πίστεως καὶ εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Ὅθεν αὕτη ἡ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας δέον ὅπως γίνῃ ἡ βάση τῆς ἐπανενώσεως τῆς Ἐκκλησίας».

Αὕτη ἦτο ἡ στάσις ἡ ληφθεῖσα ὑφ' ὅλων τῶν Ὁρθοδόξων ἀπεσταλμένων εἰς τὰς Συνελεύσεις τῆς Λωζάνης καὶ τῆς Ὁξφόρδης.

5. Ἡ Μία... Ἐκκλησία οὐδέποτε διηρέθη.

Τὸ πρόβλημα μόνον εἶναι ποῖος ἀνήκει εἰς Αὐτὴν καὶ ποῖος δὲν ἀνήκει.

Οσον ἀφορᾷ τὴν ἡμετέραν Ὑπερόριον Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ἀποφίς της διευτυπώθη μετὰ ἰδιαιτέρας σαφηνείας κατὰ τὸν διορισμὸν τοῦ ἀντιπροσώπου της εἰς τὴν μόνιμον ἐπιτροπὴν τῆς περὶ «Πίστεως καὶ Τάξεως» Συνελεύσεως τὴν 18/31 Δεκεμβρίου 1931. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἔχει ὡς ἑξῆς: «Διαφυλάττουσα τὴν πίστιν εἰς τὴν Μίαν, Ἀγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν ἡ Σύνοδος τῶν Ἐπισκόπων ὁμολογεῖ, ὅτι ἡ Ἐκκλησία αὕτη οὐδέποτε διηρέθη. Τὸ πρόβλημα μόνον εἶναι ποῖος ἀνήκει εἰς Αὐτὴν

καὶ ποῖος δὲν ἀνήκει. Συγχρόνως, ἡ Σύνοδος θερμῶς χαιρετίζει ὅλας τὰς προσπάθειας τῶν ἑτεροδόξων ὁμολογιῶν, ὅπως μελετήσουν τὴν περὶ τῆς Ἐκκλησίας διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης μελέτης καὶ ἰδίᾳ διὰ τῆς συμμετοχῆς τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τελικῶς θὰ καταλήξουν εἰς τὴν πεποιθήσιν ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, οὕσα ὁ στῦλος καὶ τὸ ἐδραίωμα τῆς ἀληθείας (Α΄ Τιμ. γ΄ 15), ἔχει διατηρήσει τὴν ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ δοθεῖσαν εἰς τοὺς Ἀποστόλους διδασκαλίαν πλήρως καὶ ἄνευ οἰωνόηποτε σφαλμάτων. Μὲ τὴν πίστιν αὐτὴν καὶ μὲ τοιαύτην ἐλπίδα ἡ Σύνοδος τῶν Ἐπισκόπων δέχεται εὐχαρίστως τὴν πρόσκλησιν τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν Συνέχισιν τῆς Παγκοσμίου Συνελεύσεως τῆς Πίστεως καὶ Τάξεως».

Ἐδῶ τὰ πάντα εἶναι σαφῆ καὶ οὐδὲν ἀπεσιωπήθη. Ἡ δῆλωσις αὕτη κατ' οὐσίαν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰ ὅσα ἐν καιρῷ ἔλεγον καὶ οἱ ἐπίσημοι ἀντιπρόσωποι τῶν ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Καὶ τί ἥλλαξεν; Ἐγκατέλειψαν οἱ Διαμαρτυρόμενοι τὰς πλάνας των; Ὁχι! Ἐμείναν οἱ ἴδιοι καὶ ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔχει ἀλλάξει, ἥλλαξαν δὲ μόνον οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι τὴν ἀντιπροσωπεύουν σήμερον.

Ἐὰν οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν συνέχιζον νὰ διατηροῦν αὐστηρῶς τὰς βασικὰς ἀρχὰς τῆς πίστεώς μας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, δὲν θὰ ὠδήγουν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰς τὴν συγκεχυμένην κατάστασιν ποὺ ἔχει δημιουργηθῆ μὲ τὴν περυσινὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως τῆς Γενεύης.

Μετὰ τὴν Συνέλευσιν τοῦ Π.Σ.Ε. εἰς τὸ Νέον Δελχὶ καὶ οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι δὲν κάμνουν πλέον ἰδιαιτέρας δηλώσεις, ἀλλὰ συγχωνεύονται εἰς μίαν μετὰ τῶν Διαμαρτυρομένων Ὁμολογιῶν μᾶζαν.

Ὅλαι αἱ ἀποφάσεις τῆς ἐν Οὐφάλη Συνελεύσεως ἐλήφθησαν ἐν ὀνόματι τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις πάντοτε ἀναφέρεται εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμόν.

Ποῖος τὰ λέγει αὐτά; Ποῖος δικαιούται νὰ διατυπώνη ἐκκλησιολογικὰς κρίσεις οὐχὶ μόνον ἐξ ὀνόματός του, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὀνόματος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας;

6. Ἐλέγξατε τὸν κατάλογον τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Π.Σ.Ε.

Σὰς παρακαλοῦμεν, Πανιερώτατοι ἀδελφοί, ὅπως ἐλέγξετε τὸν κατάλογον τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν μετεχουσῶν εἰς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν καὶ εἰς τὸ Π.Σ.Ε. Ἴδετε, ἐπὶ παραδείγματι, τοῦλάχιστον τὰς πρώτας γραμμὰς τοῦ καταλόγου εἰς τὴν σελίδα τοῦ ἀπολογισμοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «The Uppsala 68 Report».

Ἐκεῖ θὰ ἴδετε τὰ ἀκόλουθα ὀνόματα: Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία τῆς River Plata, Μεθοδιστικὴ Ἐκκλησία τῆς Αὐστραλίας καὶ Ἀσίας, Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν Αὐστραλίαν, Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία τῆς Αὐστραλίας, Κογκρεγκεσιοναλιστικὴ Ἐνωση τῆς Αὐστραλίας, Πρεσβυτεριανὴ Ἐκκλησία τῆς Αὐστραλίας...

Ἐπὶ τῆς ἀνάγκῃ νὰ συνεχίσωμεν; Δὲν εἶναι πρόδηλον, ὅτι εἰς τὰς πρώτας γραμμὰς τοῦ καταλόγου σημειοῦνται ὁμολογίαι μεγάλως διαφέρουσαι τῆς Ὁρθοδοξίας, αἱ ὁποῖαι ἀρνοῦνται τὰ μυστήρια, τὴν ἱερωσύνην, τὴν Ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν, τοὺς ἱεροὺς Κανόνας καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν τιμοῦν τὴν Θεοτόκον, τοὺς Ἁγίους κ.λπ.; Πρέπει νὰ ἀπαριθμήσωμεν ὅλα σχεδὸν τὰ δόγματά μας, διὰ νὰ δείξωμεν τί ἀποδέχεται ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξον διδασκαλίαν ἢ πλειονότης τῶν μελῶν τοῦ Π.Σ.Ε., τοῦ ὁποίου ὁμως ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, οὐχ' ἦντον, παρουσιάζεται τώρα ὅτι εἶναι *ὀργανικὸν μέλος*;

Παρὰ ταῦτα, ἐξ ὀνόματος αὐτῆς τῆς πολυμόρφου συνάξεως τῶν ἀντιπροσώπων πάσης δυνατῆς αἰρέσεως, ἡ Συνέλευσις τῆς Οὐψάλης διαρκῶς δηλοῖ: «ἡ Ἐκκλησία ὁμολογεῖ, ἡ Ἐκκλησία διδάσκει, ἡ Ἐκκλησία ποιεῖ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο...».

Περὶ τοῦ κράματος αὐτοῦ τῶν πλανῶν, αἵτινες ἔχουν τόσον ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὴν Παράδοσιν, ἢ ἀπόφασις περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῆς καθολικότητος τῆς Ἐκκλησίας λέγει: «Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα οὐχὶ μόνον διεψύλαξε τὴν Ἐκκλησίαν ἐν τῇ διαδοχῇ τοῦ παρελθόντος της, ἀλλ' εἶναι συνεχῶς παρὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, πραγματοποιοῦν τὴν ἐσωτερικὴν ἀνακαίνισιν καὶ ἀναδημιουργίαν της» (σελ. 16).

Τὸ ἐρώτημα εἶναι: Ποῦ εἶναι ἡ «διαδοχὴ τοῦ παρελθόντος» εἰς τοὺς Πρεσβυτεριανούς; Ποῦ εἶναι ἡ παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς ἐκείνους ποὺ δὲν ἀναγνωρίζουν κανένα μυστήριον; Πῶς δύναται τις νὰ ὁμιλῇ περὶ τῆς καθολικότητος παρ' ἐκείνοις, οἵτινες δὲν παραδέχονται τὰς ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων;

Ἐὰν τῶν δογματικῶν ἀποφάσεων προηγοῦντο λόγια ὑποδηλοῦντα, ὅτι ἓνα μέρος τῶν Ἐκκλησιῶν διδάσκει οὕτω καὶ ἕτερον οὕτω καὶ ἔαν ἡ γνησία διδασκαλία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας διευτυποῦτο χωριστά, τοῦτο θὰ ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν πραγματικότητα... Ἀλλὰ τὰ πράγματα δὲν ἔχουν οὕτως καὶ ἐξ ὀνόματος τῶν ποικίλων ὁμολογιῶν λέγουν: «*Ἡ Ἐκκλησία διδάσκει*».

Τοῦτο καθ' ἑαυτὸ ἀποτελεῖ ὁμολογίαν τῆς Προτεσταντικῆς διδασκαλίας *περὶ Ἐκκλησίας ὡς συμπεριλαμβανοῦσης ἅπαντας τοὺς καλοῦντας ἑαυτοὺς Χριστιανοὺς*, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἔχουν κοινω-νίαν μεταξὺ των.

Ἄλλ' ὁ μὴ παραδεχόμενος τὴν διδασκαλίαν αὐτὴν εἶναι ἀδύνατον νὰ εἶναι *ὀργανικὸν μέλος* τοῦ Π.Σ.Ε., διότι ἐπ' αὐτῆς βασίζεται ὅλη ἡ ἰδεολογία τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς.

Εἶναι γεγονός, ὅτι ἡ ἀπόφασις «Περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῆς καθολικότητος τῆς Ἐκκλησίας» συνοδεύεται εἰς τὸν ἀπολογισμὸν ἀπὸ τὴν παρατήρησιν μὲ ψιλὰ γράμματα, ὅτι αὕτη, λόγῳ τῶν προηγουμένων διενέξεων, δὲν εἶναι τελικὴ ἀπόφασις, ἀλλὰ ὑλικὸν πρὸς ἐξέτασιν ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν.

7. Συνέλευσις τοῦ Π.Σ.Ε. δὲν δύναται νὰ ὀμιλῇ ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας

Ε*ν τούτοις*, δὲν ὑπάρχουν τοιαῦται παρατηρήσεις, ὅσον ἀφορᾷ ἄλλας παρομοίας ἀποφάσεις. Ἀπὸ τὰ πρακτικὰ δὲν φαίνεται, ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι νὰ ἐδήλωσαν, ὅτι ἡ Συνέλευσις δὲν δύναται νὰ ὀμιλῇ ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας ἐν ἐνικῷ ἀριθμῷ, ἡ δὲ Συνέλευσις κάμνει τοῦτο παντοῦ εἰς ὅλας τὰς ἀποφάσεις της, αἱ ὁποῖα ποτὲ δὲν συνοδεύονται ἀπὸ παρομοίας ἐπιφυλάξεις.

Τοῦναντίον, ἡ Αὐτοῦ Σεβασμιότης, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἰάκωβος, ἀπαντῶν ἐξ ὀνόματος τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ Σουηδοῦ Ἀρχιεπισκόπου, εἶπε: «Καθὼς πολὺ καλῶς γνωρίζετε ἡ παγκόσμιος Ἐκκλησία καλεῖται ὑπὸ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ κόσμου ὅπως δώσῃ πλήρη ἀπόδειξιν καὶ μαρτυρίαν τῆς πίστεώς της» (The Uppsala 68 Report, σ. 103).

Περὶ ποίας «Παγκοσμίου Ἐκκλησίας» ὀμιλεῖ ἐδῶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἰάκωβος; Περὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας; Ὁχι. Ἐδῶ ὀμίλησε περὶ τῆς «Ἐκκλησίας» τῆς συνενούσης πάσας τὰς ὁμολογίας, περὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Π.Σ.Ε.

Ἡ τάσις τοῦ ὁμιλεῖν κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν εἶναι ἰδιαίτερος αἰσθητὴ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Πίστεως καὶ Τάξεως. Ἡ ἀπόφασίς της περὶ τῆς ἐκθέσεως καὶ κατόπιν τῶν δηλώσεων περὶ ἐπιτυχίας τοῦ Οἰκουμενισμοῦ λέγει: «Συμφωνοῦμεν μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Πίστεως καὶ Τάξεως, ληφθεῖσαν εἰς τὴν ἐν Bristol συνεδρίασίν της, ὅπως συνεχισθῆ τὸ πρόγραμμα αὐτῆς τῆς μελέτης τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰ εὐρέα πλαίσια τῆς μελέτης τῆς ἐνότητος τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς δημιουργίας. Χαιρετίζομεν συγχρόνως τὴν δήλωσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Πίστεως καὶ Τάξεως, ὅτι ἀποστολή της παραμένει “νὰ διακρῦτῃ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ” καὶ νὰ θέσῃ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν “τὸ καθῆκον νὰ δεικνύουν τὴν ἐνότητα ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου των καὶ πρὸς καλυτέραν πραγματοποίησιν τῆς ἀποστολῆς Του εἰς τὸν κόσμον”» (Αὐτόθι, σ. 233).

Ἡ σαφῆς τάσις ὄλων τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν ἔγκειται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι, παρὰ τὴν ἐξωτερικὴν διαίρεσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ ἐσωτερικὴ ἐνότης ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται. Τὸ ἔργον τοῦ Οἰκουμενισμοῦ εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἡ προσπάθεια ὅπως ἡ ἐσωτερικὴ αὐτὴ ἐνότης καταστῆ συγχρόνως καὶ ἐξωτερικὴ διὰ διαφόρων ἐκδηλώσεων τῆς τάσεως αὐτῆς.

Διὰ νὰ κρίνωμεν ὅλα αὐτὰ ἐξ ἐπόψεως Ὁρθοδόξου ἐκκλησιολογίας ἀρκεῖ νὰ λάβωμεν ὑπ’ ὄψιν τὴν ἀντίδρασιν ποὺ θὰ συνήντων ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρας τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας. *Τίς δύναται νὰ φαντασθῆ, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς περιόδου ἐκείνης θὰ ἐκπύρτυεν ἑαυτὴν ὀργανικὸν μέλος κοινωνίας συνουσίας Εὐνομιανούς, Ἀνομοίους, Ἀρειανούς, Ἡμιαρειανούς, Σαβελλιανούς καὶ Ἀπολλιναριστάς;*

Βεβαίως, ὄχι. Τοῦναντίον, ὁ πρῶτος κανὼν τῆς Β’ Οἰκουμενικῆς Συνόδου δὲν καλεῖ εἰς ὀργανικὴν ἔνωσιν μὲ αὐτούς, ἀλλὰ τοὺς ἀναθεματίζει. Μεταγενέστεραι δὲ Σύνοδοι ἐνήργησαν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ὡς πρὸς ἄλλας αἱρέσεις.

8. Ὁρθόδοξοι, μέλη ἐνώσεως συγχρόνων αἰρετικῶν!

Τὸ νὰ εἶναι οἱ Ὁρθόδοξοι *ὀργανικὰ μέλη* ἐνώσεως συγχρόνων αἰρετικῶν, αὐτὸ δὲν ἀγιάζει τοὺς τελευταίους, ἀλλὰ ἀποξενώνει τοὺς προσερχομένους εἰς αὐτὴν Ὁρθοδόξους ἀπὸ τὴν

καθολικὴν Ὁρθόδοξον ἐνότητα. Ἡ ἐνότης αὕτη δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα. Ἡ καθολικότης περιλαμβάνει ὅλας τὰς γενεὰς τῶν Ἁγίων Πατέρων. Ὁ Ἅγιος Βικέντιος ὁ Λειρίνου γράφει εἰς τὸ ἀθάνατον ἔργον του, ὅτι «οὐδέποτε ἐπετράπη καὶ οὔτε θὰ ἐπιτραπῆ εἰς τοὺς Χριστιανοὺς νὰ διακηρύξουν τί, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε γίνει ἀποδεκτὸν πρότερον, τὸ δὲ ἀναθεματίζειν τοὺς κηρύττοντάς τι πέραν τοῦ ἅπαξ διὰ παντὸς ἀποδεδεγμένου ἥτο, εἶναι καὶ θὰ εἶναι πάντοτε καθῆκον».

Ἰσως νὰ εἶπη τις, ὅτι οἱ καιροὶ ἔχουν ἀλλάξει καί, ὅτι αἱ αἵρέσεις δὲν εἶναι τώρα τόσον κακόβουλοι καὶ καταστρεπτικά, ὅσον εἰς τὰς ἡμέρας τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Ἀλλὰ οἱ Διαμαρτυρόμενοι, οἱ ἀρνούμενοι τὴν προσκύνησιν τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν Ἁγίων, οἱ μὴ ἀναγνωρίζοντες τὴν ἱερωσύνην ἢ οἱ Ρωμαιοκαθολικοί, οἵτινες ἐπενόησαν νέας πλάνας, μήπως εἶναι ἐγγύτερον πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ ὅ,τι ἦσαν οἱ Ἀρειανοὶ ἢ οἱ Ἡμυρειανοί;

Ἄς παραδεχθῶμεν ὅμως, ὅτι οἱ σύγχρονοι ὁπαδοὶ τῶν αἱρέσεων δὲν διάκεινται τόσον ἐχθρικῶς πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὅσον οἱ τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς. Αὐτὸ δὲν ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι αἱ ἀπόψεις των εἶναι ἐγγύτεραι πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον διδασκαλίαν, ἀλλὰ διότι ὁ Προτεσταντισμὸς καὶ ὁ Οἰκουμενισμὸς τοὺς ἐκαλλιέργησαν τὴν πεποίθησιν, ὅτι δὲν ὑφίσταται Μία ἀληθὴς ἐπὶ τῆς γῆς Ἐκκλησία, μία ἀληθὴς ὁμολογία, παρὰ μόνον κοινότητες ἀνθρώπων πλανώμεναι εἰς διάφορον βαθμὸν. Ἡ διδασκαλία αὕτη καθ' ἑαυτὴν πνίγει κάθε ζῆλον ὁμολογίας ἐκείνου, ὅπερ ἀναγνωρίζεται ὡς ἀλήθεια καὶ διὰ τοῦτο οἱ σύγχρονοι αἰρετικοὶ ἔχουν μορφήν ὀλιγώτερον λυσιπώδη ἀπὸ τοὺς τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς. Ἀλλ' ἢ τοιαύτη ἀδιαφορία διὰ τὴν ἀλήθειαν εἶναι ἀπὸ πολλὰς ἐποφύεις χειροτέρα τῆς ἰκανότητος νὰ ὑπερασπίζεται τις μὲ ζῆλον πλάνην τινὰ παραδεδεγμένην ὡς ἀλήθειαν. Ὁ Πιλᾶτος, ποὺ ἠρώτησε «τί ἐστὶν ἀλήθεια;», δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀσπασθῆ τὴν πίστιν, ἀλλ' ὁ διώκτης τοῦ Χριστιανισμοῦ Σαῦλος ἔγινεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Καὶ διὰ τοῦτο διαβάζομεν εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν τοὺς φοβεροὺς λόγους τοῦ Ἀγγέλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Λαοδικείας: «Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός· ὄφελον ψυχρὸς ἢς ἢ ζεστός. Οὕτω ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε ζεστός οὔτε ψυχρὸς, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου» (Ἀποκαλ. γ' 15-16).

Ὁ Οἰκουμενισμὸς κάρνει τὸ Π.Σ.Ε. κοινωνίαν, εἰς τὴν ὁποίαν κάθε μέλος, μὲ ἀδιαφορίαν ὡς τῆς Λαοδικείας διὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀναγνωρίζει ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους ὡς εὕρισκομένους ἐν τῇ πλάνῃ καὶ φροντίζει μόνον νὰ εὕρῃ διατυπώσεις ἀποδεκτὰς ἀπὸ ὅλους. Ἄρα γε εἶναι ἐδῶ ἡ θέσις ὡς *ὀργανικοῦ μέλους* τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἥτις πάντοτε ὁμολογεῖ ὅτι δὲν ἔχει οὔτε σπῖλον οὔτε ἐλάττωμα, διότι Κεφαλὴ τῆς εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός; (Ἐφ. ε' 27).

Ὁ 57ος (68) Κανὼν τῆς Καρθαγέννης λέγει περὶ τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι «αὕτη εἶναι “ἡ περιστερὰ” (Ἄσμα Ἀσμάτων β' 10), ἡ μόνη μήτηρ τῶν Χριστιανῶν, ἐν ἧ πάντα τὰ ἀγιάσματα σωτηριωδῶς αἰώνια καὶ ζωτικὰ παραλαμβάνονται, ἅτινα τοῖς ἐπιμένουσιν ἐν τῇ αἰρέσει μεγάλῃν τῆς καταδίκης τὴν τιμωρίαν πορίζουσιν».

9. Ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία

δὲν ἀντεπροσωπεύθη νομίμως καὶ κανονικῶς

Θεωροῦμεν, ἐπίσης, ὡς καθῆκον ἡμῶν νὰ δηλώσωμεν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία ἀντεπροσωπεύθη νομίμως καὶ κανονικῶς εἰς τὰς Πανορθόδοξους Διασκέψεις, τὰς συγκαλουμένας ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Παναγιότητος τοῦ Πατριάρχου Ἀθναγόρου. Οἱ Ἐπίσκοποι ἐκεῖνοι, ποὺ συμμετέχουν εἰς τὰς Διασκέψεις αὐτὰς ἐν ὀνόματι τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Μητροπολίτην Νικόδημον, δὲν ἀντιπροσωπεύουν τὴν αὐθεντικὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ μόνον τοὺς ἐπισκόπους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τῇ εὐδοκίᾳ τῶν ἀθέων ἀρχῶν φέρουν τοὺς τίτλους γνωστῶν ἐπισκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας. Μᾶς ἐδόθη ἤδη ἡ εὐκαιρία νὰ γράψωμεν περὶ τούτου πολὺ ἐκτενέστερον πρὸς τὴν Αὐτοῦ Παναγιότητα τὸν Πατριάρχην Ἀθναγόραν. Ἡ συμμετοχὴ τῶν προσώπων αὐτῶν εἰς διασκέψεις εἰς τὸ ἐξωτερικὸν γίνεται μόνον ἐφ' ὅσον αὕτη εἶναι ἀρεστὴ εἰς τὰς πολιτικὰς ἀρχάς, τὰς πλέον σκληρὰς εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου. Ἐνώπιον αὐτῶν ὠχριοῦν αἱ ἀγριότητες τοῦ Νέρωνος καὶ τὸ μῖσος κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου.

Ἄρα γε, δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν ἐν πολλοῖς εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀπεσταλμένων τῶν ἀρχῶν αὐτῶν ὅλας τὰς πολιτικὰς ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως τῆς Οὐψάλης, αἱ ὁποῖαι ἐπαναλαμβάνουν σειρὰν συνθημάτων πολὺ γνωστῶν ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴν προπαγάνδαν ἐν τῇ Δύσει;

Τελειώνων τὸν λόγον τοῦ ὁ προεδρεύων Dr. Payne, εἶπεν ὅτι «ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δέον ἐνεργῶς νὰ ἐπιδεικνύῃ τὴν συμπάθειαν τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν ἔχοντα ἀνάγκην κόσμον» (σελ. 272). Ἄλλ' οὔτε αὐτὸς οὔτε ἄλλος κανεὶς εἶπε μίαν λέξιν περὶ τῶν ἑκατομμυρίων μαρτυρησάντων Χριστιανῶν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν. Οὐδεὶς ἐξεστόμισε μίαν λέξιν συμπαθείας διὰ τὴν τύχην των.

10. Ἐνοχος ἡ σιωπὴ τῶν μελῶν τοῦ Π.Σ.Ε. διὰ τοὺς διωγμοὺς τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ἀθέων Κομμουνιστῶν

Καλὴ εἶναι ἡ ἐκδήλωσις συμπαθείας διὰ τοὺς πεινῶντας ἐν Μπιάφρα, διὰ τοὺς συνεχῶς ὑποφέροντας ἀπὸ τὰς συνεχεῖς ἐνόπλους συγκρούσεις εἰς τὴν Μέσσην Ἀνατολήν ἢ εἰς τὸ Βιετνάμ. Καλύπτει ὅμως ὅλην τὴν ἀνθρώπινον θλίψιν τῶν ἡμερῶν μας; Εἶναι δυνατὸν τὰ μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. νὰ ἀγνοοῦν ἐντελῶς τοὺς διωγμοὺς τῆς θρησκείας εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν; Ἀγνοοῦν, ὅτι ἡ ἀνομία βασιλεύει ἐκεῖ; Ἀγνοοῦν εἰς πόσον πολλὰς χιλιάδας ἀνέρχονται οἱ κεκλεισμένοι καὶ κατεστραμμένοι ναοί; Ἀγνοοῦν, ὅτι οἱ μάρτυρες διὰ τὴν πίστιν ἀνέρχονται ἐκεῖ εἰς ἑκατομμύρια, ὅτι ἡ Ἁγία Γραφὴ δὲν ἐκδίδεται καὶ ὅτι ἡ διάδοσις τῆς τιμωρεῖται μὲ καταναγκαστικὰ ἔργα; Ἀγνοοῦν, ὅτι ἐκεῖ ἀπαγορεύεται ἡ διδασκαλία εἰς τὰ παιδιὰ τῶν βασικῶν ἀρχῶν τῆς θρησκείας καὶ νὰ παρακολουθοῦν τὴν θεῖαν λατρείαν; Ἀγνοοῦν τὰς χιλιάδας τῶν ἐξορισθέντων διὰ τὴν πίστιν, ὡς καὶ τὰ ἀρπαγέντα ἀπὸ τοὺς γονεῖς των παιδιὰ, διὰ νὰ μὴν τύχουν θρησκευτικῆς ἀνατροφῆς;

Πάντα ταῦτα εἶναι βεβαίως γνωστὰ εἰς ὅλους ὅσοι παρακολουθοῦν τὸν ἡμερήσιον τύπον, ἀλλὰ περὶ αὐτῶν δὲν γίνεται λόγος εἰς καμμίαν ἀπόφασιν τοῦ Π.Σ.Ε. Οἱ οἰκουμενικοὶ ἱερεῖς καὶ λευῖται ἀντιπαρέρχονται ἐν σιωπῇ καὶ ἄνευ ἐνδιαφέροντος, μὴ ρίπτοντες, οὔτε ἐν βλέμμα εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τοὺς ὑπὸ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως καταδιωκομένους. Τηροῦν σιγὴν, διότι οἱ ἐπίσημοι ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, καίτοι εἶναι προφανές, ἀρνοῦνται τὴν ὑπαρξιν τῶν τοιούτων διωγμῶν πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν πολιτικῶν των Ἀρχῶν.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν εἶναι ἐλεύθεροι. Ἐκόντες ἄκοντες ἀναγκάζονται νὰ λέγουν ὅτι τοὺς ἀπαγορεύει ἡ Κομμουνιστικὴ Μόσχα. Τὸ βάρος τῶν διωγμῶν τοὺς καθιστᾷ ἀξίους μᾶλλον συμ-

παθείας ἢ κατακρίσεως. Ὅντες ὁμως ἠθικοὶ αἰχμάλωτοι τῶν ἀθέ-
ων δὲν δύνανται νὰ εἶναι γνήσιοι ἐκπρόσωποι τῆς Ρωσικῆς Ὀρ-
θοδόξου Ἐκκλησίας, τῆς ὑποφερούσης καὶ στερουμένης δικαιο-
μάτων, τῆς ἐξαναγκασθείσης εἰς σιγὴν καὶ ὀδηγηθείσης εἰς κατα-
κόμβας καὶ φυλακὰς.

*11. «Ἐπίσκοπος κοσμικοῖς ἄρχουσι χρῆσάμενος...
καθαίρεισθω καὶ ἀφοριζέσθω...»*

Ο ἀποθανὼν Πατριάρχης Σέργιος καὶ ὁ νῦν Πατριάρχης Ἀλέ-
ξιος [Α', † 1970] δὲν ἐξελέγησαν κατὰ τοὺς ἐκπονηθέντας
κανονισμοὺς ὑπὸ τῆς Παρρωσικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Συνόδου τοῦ
1917 ἄμα τῆ ἐπανιδρύσει τοῦ Πατριαρχείου, ἀλλὰ κατὰ διαταγὴν
τοῦ Στάλιν, τοῦ ἀγριωτέρου διώκτου τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

Δύνασθε νὰ φαντασθῆτε Ἐπίσκοπον Ρώμης, ἐκλεγέντα τῇ ὑπο-
δείξει τοῦ Νέρωνος; Ἄλλ' ὁ Στάλιν ἦτο ἐν πολλοῖς χειρότερος
αὐτοῦ.

Οἱ ὑπὸ τοῦ Στάλιν ἐκλεγέντες ἱεράρχαι ἔπρεπε νὰ ὑποσχεθοῦν
ὑπακοὴν εἰς τὴν ἄθεον κυβέρνησιν, τῆς ὁποίας σκοπός, κατὰ τὸ
κομμουνιστικὸν πρόγραμμα, εἶναι ἡ ἐξάλειψις τῆς θρησκείας. Ὁ
νῦν Πατριάρχης Ἀλέξιος ἔγραψεν εἰς τὸν Στάλιν ἀμέσως μετὰ
τὸν θάνατον τοῦ προκατόχου του, ὅτι θὰ παρέμενε πιστὸς εἰς τὴν
κυβερνήσιν του. «Ἐνεργῶν ἐν πλήρει συμφωνίᾳ μὲ τὸ Συμβούλι-
ον διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ μὲ
τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τὴν συσταθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πρώην Πατριάρχου
θὰ προφυλαχθῶ ἀπὸ σφάλματα καὶ παραπατήματα».

Ὅλοι γνωρίζουν, ὅτι «σφάλματα καὶ παραπατήματα» εἰς τὴν
γλῶσσαν τῶν κυρίων τῆς Μόσχας σημαίνουν οἰανδήποτε παρέκ-
κλισιν ἀπὸ τὰς ἐντολὰς τῶν κομμουνιστικῶν ἀρχῶν.

Λυπούμεθα τὸν ἀτυχῆ γέροντα, δὲν δυνάμεθα ὁμως νὰ τὸν
ἀναγνωρίσωμεν κανονικὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, τῆς
ὁποίας θεωροῦμεν ἑαυτοὺς ἀναπόσπαστον μέρος. Εἰς τὸν Πατρι-
άρχην Ἀλέξιον καὶ εἰς τοὺς συνεργάτας του ἀναφέρεται ἡ κύρω-
σις τοῦ 30οῦ Ἀποστολικοῦ Κανόνος, ὡς καὶ τοῦ 3ου τῆς Ζ' Οἰ-
κουμενικῆς Συνόδου: *«Εἴ τις Ἐπίσκοπος κοσμικοῖς ἄρχουσι χρῆ-
σάμενος δι' αὐτῶν ἐγκρατῆς Ἐκκλησίας γένοιτο, καθαίρεισθω καὶ
ἀφοριζέσθω, καὶ οἱ κοινωνοῦντες αὐτῷ πάντες».*

Ὁ Ἐπίσκοπος Δαλματίας Νικόδημος εἰς τὸ σχόλιόν του εἰς

τὸν 30ὸν Ἀποστολικὸν Κανόνα λέγει: «Ἐὰν ἡ Ἐκκλησία κατέκρινε τὴν παράνομον ἐπιρροὴν τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν διὰ τὸν διορισμὸν τοῦ Ἐπισκόπου εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν οἱ ἄρχοντες ἦσαν Χριστιανοί, πόσον περισσότερον ἐπομένως ὤφειλεν αὕτη νὰ τὴν κατακρίνη, ὅταν οὗτοι ἦσαν εἰδωλολάτραι». Τί νὰ εἴπωμεν, ὅταν διορίζουν Πατριάρχην καὶ ἐπισκόπους οἱ φανεροὶ καὶ στρατευμένοι ἐχθροὶ πάσης θρησκείας;

12. Ἡ σύγχρονος Ἐκκλησία τῶν Κατακομβῶν!

Οταν ἓνα μέρος τοῦ Ρωσικοῦ Ἐπισκοπάτου μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν προηγούμενον Πατριάρχην, τότε Μητροπολίτην Σέργιον, ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν τῆς ἁρμονίας μὲ τοὺς ἀθέους ἐχθροὺς τῆς Ἐκκλησίας τὸ 1927, ἓν μέγα καὶ τὸ ἐγκυρότερον μέρος τοῦ Ἐπισκοπάτου μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Μητροπολίτην Ἰωσήφ τοῦ Λένιγρὰ καὶ τὸν πρῶτον ὑποψήφιον τοῦ Πατριάρχου Τύχωνος διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Τοποτηρητοῦ, Μητροπολίτην Κύριλλον τοῦ Καζάν, δὲν συνεφώνησαν νὰ ἀκολουθήσουν τὴν ὁδὸν αὐτὴν, προτιμήσαντες τὴν ἐξορίαν καὶ τὸ μαρτύριον. Ὁ Μητροπολίτης Ἰωσήφ εἶχεν ἤδη ἀπὸ τότε καταλήξει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι, ὑπαρχούσης κυβερνήσεως, ἥτις φανερῶς ἔθετεν ὡς σκοπὸν τῆς τὴν ἐκρίζωσιν τῆς θρησκείας διὰ παντὸς μέσου, ἡ νομικὴ ὑπαρξίς τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως καθίσταται σχεδὸν ἀδύνατος ἄνευ μεγάλων καὶ ἀμαρτωλῶν συμβιβασμῶν. Διὰ τοῦτο οὗτος ἤρχισεν κρυφίως νὰ χειροτονῇ ἐπισκόπους καὶ ἱερεῖς, συγκροτήσας τὴν μέχρι σήμερον ὑφισταμένην ἐν κρυπτῷ *Ἐκκλησίαν τῶν Κατακομβῶν*.

Οἱ ἄθεοι σπανίως ἀναφέρουν τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Κατακομβῶν, φοβούμενοι μήπως τῆς δώσουν πολλὴν δημοσιότητα. Μόνον σπανιώτατα εἰς τὸν σοβιετικὸν τύπον ἀναφέρεται δίκη οἰουδήποτε ἐκ τῶν μελῶν τῆς. Ἀλλὰ περὶ αὐτῆς ὀμιλοῦν τὰ ἐγχειρίδια διὰ τοὺς ἐργαζομένους διὰ τὴν διάδοσιν τῆς ἀθεΐας εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσην. Ἐπὶ παραδείγματι, στοιχειώδεις πληροφορίαι περὶ τῆς κρυφῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἡ Γενεσία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία», περιέχονται εἰς τὸ ἐγχειρίδιον τὸ τιτλοφορούμενον *Slovar Ateista - Τὸ Λεξικὸν τοῦ Ἀθέου*, ἐκδοθὲν εἰς Μόσχαν τὸ 1964.

Χωρὶς ἀνοικτοὺς ναοὺς καὶ εἰς κρυφὰς συνάξεις, παρομοίας

πρὸς τὰς τῶν κατακομβῶν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, οἱ ὁμολογῶνται οὗτοι τῆς πίστεως τελοῦν τὰς ἱεροτελεστίας των ἀπαρατήρητοι ἀπὸ τὸν ἕξω κόσμον. Οὗτοι εἶναι οἱ πραγματικοὶ ἀντιπρόσωποι τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ὅλον τὸ μεγαλεῖον τῶν ὁποίων θὰ γίνῃ γνωστὸν εἰς τὸν κόσμον μόνον μετὰ τὴν πτώσιν τῶν κομμουνιστικῶν ἀρχῶν.

Διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ἂν καὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας μετέσχον εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐν Γενεύῃ Πανορθόδοξου Διασκέψεως τὸ παρελθὸν ἔτος, ἡμεῖς ἀναγνωρίζομεν ὅλας τὰς ἀποφάσεις τῆς Διασκέψεως ταύτης καί, εἰδικῶς τὴν ἀπόφασιν ὅπως ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία γίνῃ *ὀργανικὸν μέλος* τοῦ Π.Σ.Ε., ὡς ληφθεῖσαν ἄνευ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ρωσικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία αὕτη εἶναι ἐξηναγκασμένη νὰ τηρῇ σιγὴν καὶ ἡμεῖς, ὡς ἐλεύθεροι ἀντιπρόσωποι ἐκείνης, λυπούμεθα διότι ἐλήφθη μία τοιαύτη ἀπόφασις. Διαμαρτυρόμεθα κατηγορηματικῶς διὰ τὴν ἀπόφασιν αὐτήν, ὡς ἀντίθετον πρὸς αὐτὴν τὴν φύσιν τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

13. Τὸ δηλητήριον τῆς αἵρέσεως!

Τὸ δηλητήριον τῆς αἵρέσεως δὲν εἶναι καὶ τόσον ἐπικίνδυνον, ὅταν κηρύττεται μόνον ἕξωθεν. Λίαν ἐπικίνδυνον ὁμως γίνεται τὸ δηλητήριον, τὸ ὁποῖον βαθμιαίως εἰσάγεται εἰς τὸν ὀργανισμόν μὲ ὅλοῦν μεγαλυτέρας δόσεις ὑπὸ ἐκείνων πού, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των, δὲν ἔπρεπε νὰ εἶναι δηλητηριασταί, ἀλλὰ πνευματικοὶ ἱατροί.

Εἶναι δυνατὸν οἱ Ὁρθόδοξοι Ἐπίσκοποι νὰ παραμένουν ἀδιάφοροι πρὸς τὸν κίνδυνον αὐτόν; Μήπως δὲν θὰ εἶναι πολὺ ἀργὰ νὰ προφυλάξωμεν τὰ λογικά μας πρόβατα, ὅταν οἱ λύκοι θὰ τὰ καταβροχθίζουν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ποιμένων των εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν μάνδραν των;

Μήπως δὲν φαίνεται ἤδη ἡ θεία μάχαιρα ὑψωμένη (Μαθ. ι' 34), διαχωρίζουσα τοὺς παραμένοντας πιστοὺς εἰς τὴν παραδοθεῖσαν πίστιν τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ -κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου Ἀθναγόρου εἰς τὸ Χαιρετιστήριον Μήνυμά του πρὸς τὴν Συνέλευσιν τῆς Οὐφάλης- θὰ ἐργάζωνται διὰ τὴν χάραξιν «νέας γραμμῆς τῆς Οἰκουμενικῆς

Κινήσεως», πρὸς πραγματοποιήσιν «τῆς γενικῆς χριστιανικῆς ἀνακαινίσεως καὶ ἐνότητος» εἰς τὴν ὁδὸν τῆς μεταρρυθμίσεως καὶ τῆς ἀδιαφορίας πρὸς τὴν ἀλήθειαν;

14. Διαμαρτυρόμεθα καὶ ἱκετεύομεν

Ε δειξάμεν ἀνωτέρω ἀρκετὰ σαφῶς, ὅτι αὕτη ἡ λεγομένη ἐνό- της εἶναι ἐνότης οὐχὶ ἐν τῇ καθαρότητι τῆς ἀληθείας τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλ' ἐν τῇ ἀναμίξει τοῦ λευκοῦ μετὰ τοῦ μέλανος, τοῦ καλοῦ μετὰ τοῦ κακοῦ, τῆς ἀληθείας μετὰ τῆς πλάνης.

Ἐχομεν ἤδη διαμαρτυρηθῆ κατὰ τῶν μὴ ὀρθοδόξων οἰκουμενικῶν ἐνεργειῶν τῆς Αὐτοῦ Παναγιότῃτος τοῦ Πατριάρχου Ἀθναγόρου καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἰακώβου εἰς ἐπιστολάς, ἀποσταλείσας εἰς πολλοὺς ἐπισκόπους εἰς τὰς διαφόρους χώρας. Ἐχομεν δὲ λάβει ἀπὸ μερικῶν χωρῶν ἀπαντήσεις, ὅτι συμφωνοῦν μαζί μας.

Τώρα πλέον ἔφθασεν ὁ καιρὸς νὰ διαμαρτυρηθῶμεν ἔτι ἐντονώτερον, διὰ νὰ τεθῆ τέρμα εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν τῆς δηλητηριάσεως, προτοῦ γίνῃ ἰσχυρά, ὡς ἔγιναν αἱ ἀρχαῖαι αἱρέσεις τοῦ Ἀρειανισμοῦ ἢ Νεστοριανισμοῦ ἢ Εὐτυχανισμοῦ, αἵτινες εἰς τὴν ἐποχὴν των τόσοσιν συνετάραξαν τὸ ὅλον σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι ἡ αἵρεσις ἦτο ἰκανὴ νὰ καταβροχθίσῃ τὴν Ὁρθοδοξίαν.

Ἀπευθύνομεν τὴν ἔκκλησίν μας πρὸς ἀπαντας τοὺς Ἐπισκόπους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἱκετεύοντες αὐτοὺς ὅπως μελετήσουν τὸ θέμα τῆς παρουσίας ἐπιστολῆς καὶ ὅπως ἐγερθοῦν εἰς προάσπισιν τῆς καθαρότητος τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως. Τοὺς ἱκετεύομεν ἐπίσης θερμῶς, ὅπως προσεύχωνται διὰ τὴν Ρωσικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τὴν τόσοσιν ὑποφέρουσαν ἀπὸ τοὺς ἀθέους, ἵνα ὁ Κύριος περικόψῃ τὰς ἡμέρας τῆς δοκιμασίας της καὶ καταπέμψῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν εἰρήνην.

Μητροπολίτης ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ

Ἐν Νέα Ὑόρκῃ, τῇ 14/27 Ἰουλίου 1969,
Κυριακῇ τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (***)

(*) Βλ. **Καλλινίκου Ίερομονάχου Ἀγιορείτου** (ἐπιμελ.), Ὁρθόδοξος Μαρτυρία – Ἀντικομμουνιστικὰ κείμενα..., σελ. 22-39, Ἅγιον Ὄρος – Ἀθῆναι 1985.

(**) Οἱ ὑπότιτλοι καὶ ὑπογραμμίσεις τῆς συντάξεως τῆς ἔφημερ. «**Ὁρθόδοξος Τύπος**».

(***) Ἐφημερ. «**Ὁρθόδοξος Τύπος**», 1.1.1970, ἐπιμελ. ἡμετ. Εἰς τὸν «**Ο.Τ.**» προηγεῖται τοῦ κειμένου τῆς «*Ἐπιστολῆς Πόνου*» ὡραία εἰσαγωγή, τὴν ὁποίαν θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ παρὸν *Ἀφιέρωμα*.